

GROSSERER-SOCIETETET

31. januar 1974.

Til det af økonomi- og handelsministeren forelagte forslag til lov om priser og avancer skal Grosserer-Societetet bemærke:

Man må finde et grelt misforhold mellem de indledende betragtninger i forslaget almindelige bemærkninger, hvori udførligt refereres til aktuelle prisbevægelser, og den kendsgerning, at regeringen nu — i modsætning til tidligere — har anset det for rimeligt og begrundet at foreslå detailregulerende foranstaltninger indført som en permanent foreteelse også på områder, der falder uden for monopollovgivningen.

Gennem en årrække har erhvervene måttet leve med en halv indkomstpolitik. Et i vid udstrækning lovskabt efterspørgselspres har nødvendiggjort, at Folketinget med mellemrum har måttet gribe ind over for interne danske inflationsårsager.

I sådanne situationer er indkomstpolitiske indgreb jævnlige tilbagevendende indgået i krisebetonede overvejelser. Men i det væsentlige er man af politiske årsager veget tilbage for at styre indkomstdannelsen blandt det store befolkningsflertal af lønmodtagere. Grosserer-Societetet er da også enigt i, at indkomstudviklingen for lønmodtagere principielt bør fastlægges som et resultat af frie forhandlinger mellem parterne.

Men hermed er også forudsætningen for, at indkomstpolitiske foranstaltninger kunne have nogen sanerende effekt, faldet bort. Indgreb af denne art, som begrænses til at virke i forhold til et beskedent befolkningsmindretal, vil erfaringsmæssigt være uden inflationsbegrænsende virkning og alene — for så vidt angår forholdene uden for monopollovgivningens rammer — virke omkostningsforøgende og konkurrencefordrejende. Dette fremgår allerede deraf, at inflationsstakten i 4. kvartal i 1973, hvor den tidligere pris- og avancelov fungerede, nåede op på 16½ pct. af årsager, som ligger ganske uden for en sådan lovgivnings rammer.

På denne baggrund forekommer det ufor-

ståeligt, at regeringen nu foreslår ensidige indkomstpolitiske indgreb som en permanent foranstaltning på områder, hvor konkurrencen er fuldtud virksom.

Det er Grosserer-Societetets overbevisning, at man herved forlader et princip, som er et integreret led i vort frie samfunds økonomiske opbygning: at konkurrencekræfterne frigøres med henblik på en rationel udnyttelse af samfundets ressourcer.

fordelingspolitiske hensyn må kunne varetages i anden lovgivning. Lægger man ud fra sådanne hensyn de erhvervsdrivendes pris- og avancerdannelse i en permanent spændetrøje, også hvor konkurrencen er åben, er det selve de væksthæmmende elementer i vort samfunds opbygning, der angribes.

Skulle der imidlertid være flertal for en lovgivning som den forelagte, må Grosserer-Societetet tillægge det en helt afgørende vægt, at lovforslaget gøres tidsbegrænset, og at der indføres en revisionsklausul, som tilsikrer, at de foreslåede rigoristiske indgreb i virksomhedernes daglige dispositioner til enhver tid påny kan overvejes i lys af udviklingen.

Med en årlig pengeforringelse, som nu er nået op på 16½ pct., vil en videreførelse af kostprisprincippet få katastrofale virkninger for virksomhedernes driftskapital. Under så voldsomme prisstigninger, som vi nu oplever, medfører systemet ikke blot, at varelagrene udhules, men gør det også nødvendigt for grossisterne at efterspørge yderligere meget væsentlige kapitaler i en tid med et særdeles stramt lånemarked.

Iøvrigt skal societetet tillade sig at knytte nogle bemærkninger til et par af de vigtigste bestemmelser i lovforslaget.

Først og fremmest ønsker vi at fremhæve, at erhvervsorganisationerne i langt højere grad må tages med ind i billedet. Dette gælder ikke mindst i § 4 om de der nævnte offentliggørelser fra Monopoltilsynets side